

Dosarul nr. 2ra-160/20

Instanța de fond: Judecătoria Bălți, sediul Central – S. Ghercavii

Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți – A. Corcenco, D. Corolevschi, D. Stăvilă

ÎNCHEIERE

29 ianuarie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Maria Ghervas
Nina Vascan
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursurilor declarate de către procurorul în Procuratura mun. Bălți, Natalia Bordei, de Corneli Pînzari, reprezentat de avocatul Angela Procopciuc și de Ministerul Justiției,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Corneli Pînzari împotriva Ministerului Justiției, procurorului Natalia Sîrbu -Bordei și procurorului Ion Covalciuc privind încasarea prejudiciului material și moral, a cheltuielilor de judecată și obligarea procurorilor de a-i cere scuze scrise prin intermediul ziarului „SP” și canalul republican de televiziune PRO-TV,

împotriva deciziei din data de 26 septembrie 2019 a Curții de Apel Bălți, prin care s-au respins apelurile declarate de către Corneli Pînzari, reprezentat de avocatul Angela Procopciuc, de Ministerul Justiției și de procurorul în Procuratura mun. Bălți, Natalia Bordei, s-a menținut hotărârea din data de 22 decembrie 2017 a Judecătoriei Bălți, sediul Central,

constată:

La 05 ianuarie 2017 Corneli Pînzari a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției, procurorului Natalia Sîrbu -Bordei și procurorului Ion Covalciuc, prin care a solicitat încasarea prejudiciului material în mărime de 235 400 lei și moral în mărime de 100 000 lei, a cheltuielilor de judecată suportate în cadrul examinării dosarului penal și prezentei cauze civile în mărime de 35 000 lei și obligarea procurorilor de a-i cere scuze scrise prin intermediul ziarului „SP” și canalului republican de televiziune PRO-TV.

În motivarea cererii de chemare în judecată Corneli Pînzari a meționat că prin ordonanța din 25 noiembrie 2010, confirmată prin rezoluția procurorului mun. Bălți,

s-a pornit urmărirea penală conform art.151, alin. (4) din Codul penal pe faptul maltratării la 22 noiembrie 2010 a unei persoane în s. Elizaveta, mun. Bălți.

Prin ordonanța din 27 noiembrie 2010, confirmată prin rezoluția procurorului mun. Bălți, s-a pornit urmărirea penală conform art.287, alin. (2), lit. b) din Codul penal pe faptul maltratării la 22 noiembrie 2010 a unei persoane în s. Elizaveta, mun. Bălți de către un grup de persoane, din care a făcut parte inclusiv, Corneli Pînzari.

La 26 noiembrie 2010, la ora 16:10 Corneli Pînzari a fost reținut, fiind suspectat de comiterea infracțiunii prevăzute de art.151, alin. (4) din Codul penal.

Prin ordonanța procurorului Natalia Sîrbu din 29 noiembrie 2010, a fost pus sub învinuire conform art. 151, alin. (4) din Codul penal.

Prin încheierea din 29 noiembrie 2010 a judecătorului de instrucție al Judecătoriei Bălți s-a admis demersul procurorului Natalia Sîrbu privind alegerea măsurii preventive sub formă de arest, fiind eliberat un mandat de arest pe un termen de 30 zile.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 16 decembrie 2010 s-a admis recursul avocatului Angela Procopciuc și s-au anulat actele contestate, cu alegerea în privința lui Corneli Pînzari a măsurii preventive non-privative de libertate sub formă de declarație de nepărăsire a localității pe un termen de 30 zile, fiind eliberat de sub arest din sala de ședință.

Prin ordonanța procurorului Natalia Sîrbu din 16 decembrie 2010 reclamantul a fost scos parțial de sub urmărirea penală conform art.287 alin. (2), lit. b) din Codul penal în latura ce ține de participarea lui la acțiuni huliganice.

Prin ordonanța procurorului Natalia Sîrbu din 23 decembrie 2016 a fost schimbată acuzarea lui Corneli Pînzari conform art. 151 alin. (4) al Codului penal.

Prin ordonanța procurorului Natalia Sîrbu din 10 ianuarie 2012 reclamantul a fost scos parțial de sub urmărirea penală în latura învinuirii conform art.151 alin. (4) din Codul penal, adică vătămarea intenționată gravă a integrității corporale sau a sănătății, care a dus la decesul persoanei.

Prin ordonanța din 26 octombrie 2012 a procurorului-adjunct al mun. Bălți Ion Covalciuc s-a anulat ordonanța din 16 decembrie 2010, pe motiv că nu au fost circumstanțe care au determinat scoaterea lui Corneli Pînzari de sub urmărirea penală conform art.287, alin. (2), lit. b) din Codul penal și dispusă continuarea urmăririi penale.

Prin ordonanța procurorului Natalia Sîrbu din 03 februarie 2012 a fost schimbată acuzarea reclamantului în conformitate cu art. 287, alin. (1) din Codul penal pe faptul huliganismului din 22 noiembrie 2010.

Prin încheierea judecătorului de instrucție din 22 februarie 2012 s-a respins plângerea avocatului asupra ordonanței din 26 octombrie 2012 ca fiind neîntemeiată și s-a respins plângerea privind accelerarea urmăririi penale și încălcarea termenului rezonabil de urmărire penală ca neîntemeiată.

Prin sentința Judecătoriei Bălți din 11 aprilie 2014 Corneli Pînzari a fost declarat vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art.287, alin. (1) din Codul penal, stabilindu-i-se pedeapsă sub formă de amendă în mărime de 300 unități convenționale, iar prin decizia Curții de Apel Bălți din 17 februarie 2016 a fost achitat din lipsa faptului infracțiunii înscrinate, cât și pe motivul încălcării drepturilor fundamentale privind dubla urmărire penală.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 29 noiembrie 2016 sentința Judecătorei Bălți din 11 aprilie 2014 și decizia Curții de Apel Bălți din 17 februarie 2016 s-au casat, cu pronunțarea unei hotărâri noi prin care s-a dispus încetarea procesului penal în privința lui Corneli Pînzari conform art. 391, alin. (1), p.5 din Codul de procedură penală, pe motivul că există o hotărâre a organului de urmărire penală asupra aceleiași persoane, pentru aceeași faptă de scoatere de sub urmărire penală.

Reclamantul a mai menționat că la 22 noiembrie 2010 în momentul reținerii a fost maltratată de persoane cunoscute, i-a fost ridicat ilegal telefonul mobil de model Sony Hixon. La 19 decembrie 2010 a fost refuzat în pornirea urmăririi penale pe faptul maltratării acestuia din lipsa elementelor infracțiunii prevăzute de art.187 din Codul penal în acțiunile colaboratorilor poliției, pe motiv că telefonul mobil nu a fost sustras, dar luat de niște persoane care l-au transmis colaboratorilor poliției, iar pe faptul cauzării vătămarilor corporale ușoare, s-a refuzat în pornirea procesului contravențional pe motiv că nu există faptul contravenției prevăzute de art.78 și art.335 din Codul contravențional.

Corneli Pînzari a menționat că în cadrul procesului penal nu a fost dispusă restituirea telefonului mobil la care a făcut referire procurorul Natalia Sîrbu prin ordonanța din 19 decembrie 2010.

Astfel, din 26 noiembrie 2010 până la 16 decembrie 2010 reclamantul a fost reținut și arestat ilegal, fapt confirmat prin decizia Curții de Apel Bălți.

În perioada reținerii și aducerii forțate la Comisariatul de poliție la 22 noiembrie 2010, mai mult de 3 ore, în lipsa apărătorului, în privința lui fiind aplicată violență fizică, fapt ce contravine cerințelor art. 3 CEDO.

La fel, în cadrul procesului penal dat, reclamantului i-a fost stabilită contuzia țesuturilor moi ale capului, excoriații, contuzia cutiei toracice bilateral și în regiunea lombară pe stânga, conform extrasului medical din 23 noiembrie 2010.

Conform Raportului de examinare medico-legală nr.850 din 22 noiembrie 2010 la reclamant s-au depistat vătămări corporale ușoare sub formă de edem moderat al pavilionului urechii stângi cu crusta de sânge uscat pe partea anterioară, fronto-temporal pe stânga se determină o excoriație de dimensiuni 1,5/1 cm de formă nedeterminată; în regiunea parietală pe dreapta se determină o excoriație acoperită cu crustă de sânge uscat; fractură parietală a dintelui 3 a maxei pe stânga, palpator, dureri în regiunea coastelor bilaterale.

Corneli Pînzari a menționat că ordonanța procurorului Ion Covalciuc din 26 ianuarie 2012 de continuare a urmăririi penale, fără reluarea procesului contravine prevederilor art. 22, alin. (2) alin. art. 7, alin. (2) din Codul penal, art.4 a Protocolului nr.7 adițional CEDO privind dreptul de a nu fi urmărit de două ori pentru una și aceeași faptă aceeași persoană, urmărirea penală în privința reclamantului nu a fost reluată după scoaterea lui de sub urmărirea penală, ci continuată, fapt ce nici nu este prevăzut de alin. (4), art. 287 din Codul de procedură penală.

Prin urmare, bănuiala și învinuirea ilegală pe ambele capete de acuzare, reținerea și arestarea ilegală, aplicarea tratamentelor inumane și degradante în privința lui Corneli Pînzari, care au dus la imposibilitatea de a se trata medical, asigurarea dreptului la un mediu sănătos de viață și ocrotirea sănătății, ridicarea ilegală a telefonului mobil

și ascultarea convorbirilor telefonice neautorizat, dreptul la un trai decent, la viața privată și de familie, de a-și întreține membrii familiei sale, de a munci și a câștiga un salariu minim pe republică, toate drepturile fundamentale încălcate i-au cauzat prejudicii materiale și morale, care urmează a fi recuperate din contul statului.

Corneli Pînzari a mai menționat că din motivul aflării sub urmărire penală din noiembrie 2010 până la pronunțarea deciziei de achitare din 17 februarie 2016, dânsul nu a putut să-și ridice pașaportul de străinătate pentru a pleca peste hotare la câștig pentru a-și întreține familia: soția și 2 copii minori, fapt confirmat prin scrisoarea CRIS Registru din 22 decembrie 2015.

Reclamantul a mai susținut că procurorul Natalia Sîrbu -Bordei și procurorul Ion Covalciuc urmează să-i ceară scuze oficiale prin intermediul organelor mass-mediei locale și republicane, deoarece procurorul Natalia Sîrbu -Bordei nu l-a eliberat imediat de sub reținere ilegală, a înaintat bănuire și învinuire ilegală, pe care apoi a încetat procesul, a înaintat demers ilegal de aplicare a arestului preventiv, l-a învinuit ilegal în comiterea infracțiunilor grave și deosebit de grave conform art.287, alin. (2) și art. 151 alin. (4) din Codul penal, a tergiversat urmărirea penală, a respins ilegal și nemotivat demersurile și plângerile apărării privind încălcarea drepturilor fundamentale, nu a restituit telefonul mobil ridicat ilegal în cadrul procesului penal, nici nu la recunoscut corp delict, neluând măsuri de conservare a telefonului și convorbirilor înregistrate pe el, nu a luat măsuri în vederea înlăturării încălcării drepturilor fundamentale ale reclamantului prin ascultarea convorbirilor telefonice ridicate de colaboratorii poliției, asigurarea tratamentului medical în custodia statului atunci când dânsul a pretins prin probe că a fost maltratată și având vătămări corporale, a fost pus sub învinuire repetat pe unul și același fapt, fiind urmărit dublu pentru una și aceeași faptă, și a trimis cauza penală în judecată.

Procurorul Ion Covalciuc a anulat ordonanța de scoatere de sub urmărire penală și a reluat ilegal urmărirea penală, punându-l sub învinuire de două ori pentru una și aceeași faptă.

Reclamantul a indicat că în cadrul urmăririi penale, judecării cauzei penale în fond și în apel a beneficiat de asistență juridică contractuală în mărime de 30 000 lei, deci cheltuielile pentru asistența juridică acordată lui, atât în cadrul urmăririi penale, cât și în prezenta cauză civilă urmează a fi încasate de la Ministerul Justiției.

Prin hotărârea din data de 22 decembrie 2017 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată, s-a încasat de la Statul Republica Moldova prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul lui Corneli Pînzari prejudiciul moral în mărime de 20 000 lei, cheltuieli de asistență juridică în mărime de 35 000 lei, în rest, s-au respins pretențiile înaintate. (f.d. 143,159-177, vol.I)

Curtea de Apel Bălți prin decizia din 16 octombrie 2018 a respins apelul declarat de Corneli Pînzari, a admis apelul declarat de Ministerul Justiției și procurorul în Procuratura mun. Bălți, Natalia Sîrbu, a casat hotărârea din 22 decembrie 2017 a Judecătoriei Bălți, sediul Central cu emiterea unei noi hotărâri privind respingerea cererii de chemare în judecată. (f.d. 61,62-74, vol.II)

Prin decizia din data de 10 aprilie 2019 a Curții Supreme de Justiție s-a admis recursul declarat de către Corneli Pînzari, s-a casat decizia din data de 16 octombrie

2018 a Curții de Apel Bălți cu remiterea cauzei la rejudecare în alt complet de judecată. (f.d. 129-142, vol.II)

Curtea de Apel Bălți prin decizia din data de 26 septembrie 2019 a respins apelurile declarate de către Corneli Pînzari, reprezentat de avocatul Angela Procopciuc, Ministerul Justiției și procurorul în Procuratura mun. Bălți, Natalia Bordei, a menținut hotărârea din data de 22 decembrie 2017 a Judecătorei Bălți, sediul Central. (f.d. 189,190-212, vol.II)

Pentru a hotărî astfel, instanțele de judecată au reținut prin prisma art. 3 și art. 6 din Legea nr.1545 din 25 februarie 1998 (în redacția Legii nr. 206 din 29 mai 2003) că pretențiile lui Corneli Pînzari sunt parțial întemeiate, ori s-a constatat că acțiunile organului de urmărire penală au generat tragerea ilegală a lui Corneli Pînzari la răspunderea penală și arestarea ilegală a acestuia.

La caz, instanțele de judecată au conchis că în urma acțiunilor organelor de drept Corneli Pînzari a suferit retrăiri psihice, stare de stres, cauzându-i-se un disconfort și un prejudiciu moral, iar reieșind din aprecierea circumstanțelor cauzei inclusiv suferințele psihice suportate de către Corneli Pînzari, dispunând încasarea sumei de 20 000 lei cu titlu de daună morală, care este una rezonabilă și echivalentă suferințelor suportate.

În partea pretențiilor ce țin de încasarea cheltuielilor suportate pentru asistență juridică în cadrul procedurilor penale, instanțele au reținut că acestea sunt reale, or au fost probate prin înscrisuri de rigoare, necesare din punct de vedere a realizării dreptului la apărare și rezonabile, ținându-se cont de participarea apărătorului ales în toate fazele procesului penal precum și de rezultatul obținut în urma lucrului efectuat de apărător. Din aceleași considerente instanța a considerat întemeiată solicitarea reclamantului cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată suportate în cadrul procesului civil.

Cu privire la pretenția privind încasarea prejudiciului material cu titlu de venit ratat, cauzat prin imposibilitatea de a munci, inclusiv peste hotare, din cauza reținerii ilegale, arestului preventiv ilegal și declarația de nepărsire a localității, imposibilitate la libera circulație și a recepționa pașaportul de străinătate, instanțele au menționat că nu poate fi admisă această cerință, dat fiind faptul că, în cadrul examinării cauzei de către reclamant nu a fost probat faptul că a avut motive întemeiate de a nu lucra, or simplul fapt că în privința ultimului a fost pornită urmărirea penală nu l-a privat pe el de dreptul de a munci, așa cum potrivit materialelor cercetate în cadrul examinării cauzei, în privința lui Pînzari Corneli a fost dispusă măsura preventivă, arestul preventiv, pe un termen de 17 zile, în rest nu a existat o măsură preventivă care l-ar fi lipsit de dreptul de a munci, astfel ne fiind îngrădit dreptul reclamantului de a munci.

De asemenea, instanțele de judecată au respins pretenția cu privire la obligarea procurorilor de a-i cere scuze scrise prin intermediul unui ziar și a unui canal republican de televiziune, or legea acordă dreptul victimei, la caz a reclamantului Corneli Pînzari, la prezentarea din partea procurorilor la scuze oficiale, doar în cazul când informația despre învinuirea persoanei a fost difuzată în mijloace de informare în masă, însă nici Corneli Pînzari și nici reprezentantul acestuia nu au prezentat în fața instanței de judecată probe care ar dovedi faptul că în cadrul urmăririi penale a fost difuzată informația despre învinuirea lui.

Împotriva deciziei instanței de apel, la 21 noiembrie 2019 a depus recurs procurorul în Procuratura mun. Bălți, Natalia Bordei, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii instanței de fond cu emiterea unei noi hotărâri privind respingerea cererii de chemare în judecată. (f.d. 218-222, vol.II)

În motivarea recursului procurorul în Procuratura mun. Bălți, Natalia Bordei a indicat că la caz nu sunt prezente careva circumstanțe, care ar justifica nu doar suma pretențiilor, dat însăși existența temeiurilor de fapt și de drept pentru a angaja răspunderea statului. Temeiul pretins de Corneli Pînzari și anume decizia Curții Supreme de Justiție din 29 noiembrie 2016 prin care s-au casat sentința Judecătoriei Bălți din 11 aprilie 2014 și decizia Curții de Apel Bălți din 17 februarie 2016, cu pronunțarea unei hotărâri noi prin care s-a dispus încetarea procesului penal în privința lui Corneli Pînzari nu corespunde exigențelor art. 6 din Legea nr.1545 din 25 februarie 1998.

De asemenea, nu se încadrează în prevederile menționate și alegațiile lui Corneli Pînzari privind maltratarea acestuia, nerestituirea telefonului mobil, precum și pretinsa reținere și arestare ilegală. În opinia procurorului în Procuratura mun. Bălți, Natalia Bordei, aceste pretenții nu pot fi examinate în procedură civilă, ținând cont de caracterul irevocabil al încheierii judecătorești de aplicare a arestului preventiv în privința lui Corneli Pînzari.

La 09 decembrie 2019 Corneli Pînzari, reprezentat de avocatul Angela Procopciuc ,a depus recurs, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea parțială a deciziei instanței de apel și a hotărârii instanței de fond în partea respingerii pretențiilor și adoptarea în această parte a unei noi hotărâri privind admiterea cererii de chemare în judecată integral. (f.d. 236-241, vol.II)

În motivarea recursului Corneli Pînzari a indicat că în partea respingerii pretențiilor instanțele de judecată au aplicat eronat normele de drept material și nu au aplicat legea care urma să fie aplicată.

Corneli Pînzari a menționat că instanța de apel nu a făcut delimitare dintre scoaterea de sub urmărire penală și încetarea procesului penal pe motivele existenței unei ordonanțe de scoatere de sub urmărire penală și clasarea procesului penal. Astfel, instanța de apel a apreciat eronat Legea nr.1545 din 25 februarie 1998, fapt ce a dus la o soluție neîntemeiată. La fel, instanța de apel nu a soluționat alte capete de cerere cum ar fi dreptul la recuperarea prejudiciului material și moral legat de reținerea și arestul ilegal, ori, prin decizia Curții de Apel Bălți din 16 decembrie 2010 a fost anulat arestul preventiv și eliberat de sub straja din sala de judecata. Deținerea acestuia în condiții inoive de deținere la penitenciarul Bălți, condiții care potrivit Protocolului Comitetului pentru prevenirea Torturii din 31 octombrie 2017 sunt declarate tratamente inumane și degradante (art.3 CEDO)

În opinia lui Corneli Pînzari prejudiciul moral estimat la 20 000 lei pentru 7 ani de urmărire penală și justiție penală, cât și arest ilegal, suferințele legate de aplicarea tratamentelor inumane și degradante în adresa sa, neavând nici un acces la justiție corectă, este insuficient și proporțional neechitabil cu suferințele pe care le-a avut.

În această perioadă de timp nu numai că a fost privat de libertate (chiar și pe un termen scurt), dar și fiindu-i încălcate drepturile fundamentale privind libera circulație-art.8 CEDO, ori, din cauza declarației de nepărăsire a localității 7 ani de zile nu a putut pleca peste hotare nu numai la muncă, dar pur și simplu la odihnă, sanatoriu, etc..., dar și din cauza stresurilor a pierdut un membru al familiei- mama sa.

Nu este înțeleasă nici soluția prin care s-a respins pretenția legată de obligarea procurorilor să-î ceară scuze oficiale, indiferent dacă informația despre arestarea sa a fost sau nu transmisă prin canale mass- media, ori, anume prin acțiunile lor au fost lezate drepturile fundamentale ale reclamantului. Legea nr. nr.1545 din 25 februarie 1998 prevede cert că procurorii sau acuzatorii aduc scuze persoanei îndreptățite.

Corneli Pînzari consideră nemotivată concluzia instanțelor prin care au refuzat în admiterea pretenției materiale legată de imposibilitatea de a munci, ce constituia sursa principala de existența a reclamantului și membrilor familiei sale soție, 2 copii minori, mama bolnavă și tata pensionar, ori, din materialele cauzei penale s-a constatat că reclamantul a activat la Gospodăria Țărănească „Botnari” din s. Elizaveta, până la arest.

Ministerul Justiției la data de 30 decembrie 2019 a depus recurs împotriva deciziei instanței de apel, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii instanței de fond cu emiterea unei noi hotărâri privind respingerea cererii de chemare în judecată. (f.d. 245-260, vol.II)

În motivarea recursului Ministerul Justiției a indicat că instanțele de judecată au interpretat eronat normele de drept material ce reglementează aprecierea prejudiciului material și moral.

Hotărârea instanței de fond, menținută de instanța de apel se întemeiază pe un șir de concluzii ce derivă din aprecierea greșită a dovezilor administrate și ca urmare a aplicării eronate a normelor de drept material ce reglementează repararea prejudiciului prin prisma Legii nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești.

Pentru angajarea răspunderii Statului pentru prejudiciul cauzat prin erori judiciare și de urmărire penală, sunt necesare unele condiții speciale, și anume existența faptei ca ilicite. Or, la materialele cauzei nu există nici-un act emis de către judecătorul de instrucție sau de către instanța de judecată prin care acțiunile organelor de urmărire penală, ale procuraturii sau ale instanței de judecată ar fi fost declarate ilegale.

Ministerul Justiției a menționat că pornirea urmăririi penale constituie o modalitate legală de desfășurare a urmăririi penale, însăși pornirea urmăririi penale, recunoașterea persoanei în calitate de bănuț, dispunerea aplicării sechestrului, punerea persoanei sub învinuire, etc., sunt doar niște măsuri procesuale care nu încalcă drepturile persoanei.

La 09 decembrie 2019, la 16 decembrie 2019 și la 02 ianuarie 2020 în conformitate art. 439, alin. (2) din Codul de procedură civilă, Curtea Supremă de Justiție a comunicat cererile de recurs procurorului în Procuratura mun. Bălți, Nataliei Bordei, lui Corneli Pînzari și Ministerului Justiției, informând că referința se depune în termen de o lună de la data primirii scrisorii. În mod corespunzător, dacă referința nu este prezentată în

termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia (f.d.225, 243,253, vol. II).

Până la data stabilită pentru examinarea chestiunii admisibilității recursurilor, în adresa Curții Supreme de Justiție nu a parvenit referințe, prin care intimații să-și expună poziția față de temeiurile recursurilor.

În conformitate cu articolul 433 lit. a¹), b), c) și d) din Codul de procedură civilă, instanța de judecată a verificat dacă actul judecătoresc poate fi atacat cu recurs, dacă cererea dedusă judecării este formulată de persoana îndreptățită, dacă aceasta nu a fost depusă în mod repetat și dacă a fost declarată în termen.

Prin urmare, obiectul prezentelor cereri se referă la decizia din data de 26 septembrie 2019 a Curții de Apel Bălți, care intră în categoria de acte specificate în articolul 429 alin. (1) din Codul de procedură civilă. De asemenea, cererile de recurs sunt depuse de către procurorul în Procuratura mun. Bălți, Natalia Bordei, a reclamantului Corneli Pînzari, reprezentat de avocatul Angela Procopciuc și Ministerul Justiției, care sunt îndreptățiți să o conteste, nefiind depuse repetat.

În conformitate cu articolul 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul respectiv este de decădere și nu poate fi restabilit.

Prin scrisoarea din 28 noiembrie 2019, Curtea de Apel Bălți a expediat participanților la proces copia deciziei integrale din 26 septembrie 2019 (f.d. 213, vol.II), fiind recepționată de către Procuratura mun. Bălți, la 28 noiembrie 2019 (f.d. 213, verso, vol. II), de către Ministerul Justiției la 05 decembrie 2019 (f.d. 227, vol.II), de către Corneli Pînzari la 02 decembrie 2019 (f.d. 231, vol.II), de către avocatul Angela Procopciuc la 21 decembrie 2019. (f.d. 229, vol.II)

Drept consecință, instanța de recurs consideră că cererile deduse judecării au fost declarate în termenul prevăzut de lege.

Examinând admisibilitatea recursurilor, fără prezența participanților la proces, în acord cu procedura specificată la articolul 440 din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că cererile de recurs formulate de către procurorul în Procuratura mun. Bălți, Natalia Bordei, Corneli Pînzari, reprezentat de avocatul Angela Procopciuc și Ministerul Justiției, sunt inadmisibile, pentru motivele ce succed.

Verificând motivele de casare, invocate în recursuri, completul Colegiului atestă că procurorul în Procuratura mun. Bălți, Natalia Bordei, Corneli Pînzari, reprezentat de avocatul Angela Procopciuc și Ministerul Justiției au indicat argumente ce țin de dezacordul cu felul în care instanțele de judecată au apreciat înscrisurile probatorii și au constatat circumstanțele cauzei. Nu pot fi reținute ca temei de admisibilitate aceste argumente, deoarece țin de reaprecierea probelor, fapt inadmisibil în recurs.

Conform regulilor din Secțiunea a 2-a din Capitolul XXXVIII din Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Recursul exercitat conform secțiunii a 2 - a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procesual, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Astfel, completul Colegiului constată că argumentele invocate în recursuri nu pot constitui temei de casare a deciziei recurate, or, acesta nu se încadrează în cele expres stabilite la art. 432, alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu prevederilor art. 432, alin. (1) din Codul de procedură civilă părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procesual.

Aliniatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433, lit. a) din Codul de procedură civilă cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432, alin. (2), (3) și (4).

Totodată, potrivit jurisprudenței CEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, pe când în recursurile declarate de către procurorul în Procuratura mun. Bălți, Natalia Bordei, Corneli Pînzari, reprezentat de avocatul Angela Procopciuc și Ministerul Justiției, asemenea aspecte nu se regăsesc.

În speță, completul Colegiului menționează, că recursurile în cauză conțin obiecții de fapt și de drept, care deja au fost studiate și verificate de către instanța de apel, primind o apreciere corespunzătoare.

În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurenților la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în apel, în modul în care este garantat de art. 6 § 1 al Convenției.

Drept urmare, se reține că argumentele invocate de către recurenți nu pot constitui temei de admisibilitate a recursurilor, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normei de drept material sau a normei de drept procesual, așa cum formal invocă procurorul în Procuratura mun. Bălți, Natalia Bordei, Corneli Pînzari, reprezentat de avocatul Angela Procopciuc și Ministerul Justiției și, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

În astfel de circumstanțe, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursurile declarate de către procurorul în Procuratura mun. Bălți, Natalia Bordei, Corneli Pînzari, reprezentat de avocatul Angela Procopciuc și Ministerul Justiției, inadmisibile.

Conform celor expuse, în temeiul art. 431, alin. (1) și (2), art. 433, lit. a), 440, alin. (1) și (1¹) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursurile, declarate de către procurorul în Procuratura mun. Bălți, Natalia Bordei, Corneli Pînzari, reprezentat de avocatul Angela Procopciuc și Ministerul Justiției, se consideră inadmisibile.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Maria Ghervas

judecătorii

Nina Vascan

Victor Burduh